

Folketingets Socialudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

MINISTEREN

J.nr. 06-0802-00015

Dato: 10. februar 2006

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 3. februar 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – ministeren for familie- og forbrugeranliggendes svar på spørgsmål nr. 2 (L 91)

Spørgsmål nr. 2

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt sømænd er omfattet af lovforslaget, og hvis ikke, hvordan sikres deres ret til at forlade deres arbejdsplads uden efterfølgende sanktioner?”

Svar:

Sømænd er omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 2, om ret til fravær til at passe en nærtstående med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, og af forslaget § 1, stk. 1, nr. 3, om ret til fravær for at passe en nærtstående døende, der ønsker at dø i eget hjem.

Som det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 1, er søfarende, der er omfattet af § 18 d i Sømandsloven, ikke omfattet af det fremsatte lovforslags bestemmelse i § 1, stk. 1, nr. 1, om ret til fravær, når tvingende familiemæssige årsager gør sig gældende.

Årsagen hertil er, at force majeure bestemmelsen i direktiv nr. 96/34/EF, som implementeres med bestemmelsen i § 1, stk. 1, nr. 1, blev implementeret for søfarende med indsættelse af § 18 d i Sømandsloven ved lov nr. 1088 af 29. december 1999 med følgende ordlyd:

”Stk. 1. En søfarende har ret til tjenestefrihed uden hyre, når tvingende familiemæssige årsager gør sig gældende i tilfælde af sygdom eller ulykke, som gør den søfarendes umiddelbare tilstedeværelse påtrængende nødvendig i hjemmet (force majeure).

Stk. 2. Under tjenestefriheden kan den søfarende, uanset hvad der er bestemt i § 6 om fratrædelse, opsige tjenesteforholdet med det aftalte eller det i § 5 eller § 37 nævnte opsigelsesvarsel.”

Begrundelsen for, at bestemmelsen blev indsat i sømandsloven i 1999 fremgår af følgende uddrag af bemærkningerne til det dengang fremsatte lovforslag:

” Rammeaftalens væsentligste bestemmelser, der vedrører forældreorlov, er allerede gennemført ved lov om orlov, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 4. august 1998. Loven omfatter også søfart. Rammeaftalen indeholder imidlertid i § 3 en force majeure bestemmelse om tjenestefrihed, når den søfarendes umiddelbare tilstedeværelse i hjemmet er påtrængende nødvendig som følge af sygdom eller ulykke.

Efter sømandslovens § 10, stk. 1, kan en sømand, som efter forhyringen får besked om, at vedkommendes ægtefælle eller barn er afgået ved døden eller er alvorligt syg, hæve ansættelsesaftalen. Denne bestemmelse medfører ikke en tilstrækkelig beskyttelse til at kunne leve op til kravene i § 3 i rammeaftalen, der medfører, at ansættelsesforholdet ikke skal afbrydes for at få en ret til at forlade arbejdspladsen (skibet). Da de tilfælde, der er omhandlet af rammeaftalen går videre end den hidtidige lovbestemmelse, giver lovforslagets § 18 d derfor en videre dækning end § 10, stk. 1. Endvidere opnår den søfarende en bedre beskyttelse i forhold til den nuværende lov, idet der ikke kræves afbrydelse af tjenesteforholdet for at kunne rejse hjem for f.eks. at deltage i pasningen af et sygt barn.

I dag skal rederen betale for omkostningerne til at få en afløser, herunder rejseomkostningerne. Uanset udvidelsen af den søfarendes mulighed for at fratræde tjenesten om bord, har man fundet det rimeligt, at rederen fortsat skal afholde udgifterne til afløseren.

Arbejdsmarkedets parter på landjorden har tilkendegivet, at de efter den danske aftalemodel vil gennemføre force majeure reglen via de kollektive aftaler. For søfart har det ikke været muligt at opnå en tilsvarende løsning, hvorfor lovgivning er nødvendig.”

Det er på baggrund af denne tidligere gennemførte implementering i Sømandsloven, at søfarende er undtaget fra force majeure bestemmelsen i det fremsatte lovforslag.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

/Mette Arnsfelt McPhail